

32505

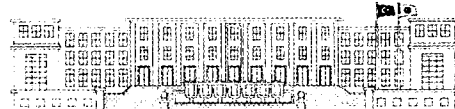
Doğan BEKİN
İstanbul Milletvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın T.C. Kültür ve Turizm Bakanı Sayın Mehmet Nuri ERSOY tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını, Anayasa'nın 98. ve Türkiye Büyük Millet Meclisi içtüzüğünün 96'ncı maddeleri gereğince saygılarımla talep ederim. 12.08.2025

Doğan BEKİN
İstanbul Milletvekili

Bilindiği üzere Süryani Katolik Patriği olarak seçilen Anton Semheri, 1869 yılında tamamlanan Mardin Meryem Ana Kilisesine taşınmış ve daha sonra da bugün Mardin Müzesi olarak faaliyet gösteren binayı ikamet yeri olarak kullanmıştır. Söz konusu bina birinci dünya savaşından sonra uzun süre metruk kalmıştır. Binanın ibadet yeri olarak kullanılan alan dışında kalan bölümü Kültür Bakanlığı tarafından müze olarak kullanılması amacıyla Mardin Valiliği İl İdare Kurulunca 8/8/1979 tarihinde satın alınarak Mardin Müzesine tahsis edilmiştir. Daha sonra Katolik Vakfının, 2009 yılında açtığı tapu tescil ve iptal davası, önce yerel mahkemede daha sonra Yargıtay'da ve son olarak Anayasa mahkemesi tarafından red edilmiştir. Süryani Katolikler tarafından talep edilen mekan, bir ibadethane olmayıp, şahsi bir mülk olarak Katolik misyonerlerce kullanılmıştır. Tarihte çok kısa bir süre kullanılan bu binanın yeniden bu şekilde gündeme gelmesi toplumsal uzlaşmayı zedeleyen bir durum yaratmaktadır. Her türlü inanca sahip bireylerin rahatça ibadetlerini yaptıkları tüm şehir tarafından bilinmekte ve müzenin yanında

32505

faal olan “Meryem Ana Kilisesi” Katolik Süryaniler tarafından aktif olarak kullanılmakta ve bu durum din ve vicdan hürriyeti açısından da temel haklarının korunduğunu göstermektedir. Şehrin en bilinen mekânı ve simgesi haline gelmiş Mardin Müzesinin Süryani Katoliklere verilmesi, kültürel çeşitliliğinin haksız bir şekilde Katoliklerce baskılanması sonucunu doğuracaktır. Hukuki olarak Anayasa Mahkemesine yapılan başvuruda (2013/757) çeşitli gerekçelerle hak ihlali olduğu iddia edilmiş ancak Anayasa Mahkemesi herhangi bir hakkın ihlal edilmediğini belirten bir karar vermiştir. Bir ibadethane ve vakıf mülkü olarak Meryem Ana Kilisesinin, şahsi mülk olan patrikhaneden ayrıldığını belirten bu karara rağmen müze binasının yeniden patriklik ikametgâhına dönüştürülmesi açıkça hukukun ihlali anlamına gelecek ve vatandaşlarımızın adalet duygusunu zedeleyecektir.

Bu bağlamda;

- 1-Şehir kimliği açısından büyük bir sembolik anlam taşıyan Mardin Müzesinin boşaltıldığı ve Katolik Süryani Patriği'ne verildiği doğru mudur? Doğru ise gerekçesi nedir?
- 2-Şam'da ikamet eden Katolik Süryani Patriği hangi sebeple Mardin Müzesini talep etmektedir?
- 3-Süryanilere ait Mor Efrem ve Meryem Ana Kilisesi ibadete açık değil midir? Katoliklerin ilave bir ibadet mekanına ihtiyacı var mıdır?
- 4-Yerel mahkeme, Yargıtay ve Anayasa Mahkemesi tarafından kamuya ait olduğu tescillenen Mardin Müzesi Binası hangi hukuki dayanaklarla Katolik Süryani Patriği'ne verilmektedir?
- 5-Mardin Müzesinin boşaltılması ve devredilmesi durumunda yıllardır bölgede huzur içinde yaşayan toplumlar arasında doğuracağı ciddi sosyo-politik sonuçlar dikkate alınmış mıdır?

